Súd:	Okresný súd Lučenec
Spisová značka:	10C/15/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6624201391
Dátum vydania rozhodnutia:	06. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Janka Gibaľová
ECLI:	ECLI:SK:OSLC:2024:6624201391.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Jankou Gibaľovou v spore žalobcu: A. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX C., zast.: JUDr. Ondrej Szilágyi, advokát, so sídlom Dr. Vodu 2, 984 01 Lučenec proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 5.704,59 Eur s prísl., takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 5.704,59 Eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný j e p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 14.03.2024 domáhal voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5.704,59 Eur spôsobenej porušením práva Európskej únie, konkrétne porušením smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej aj „smernica 2003/88/ES“ alebo „smernica“), ktorá bola žalovaným nesprávne implementovaná (resp. nebola vôbec implementovaná) do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky. Ide teda o prípad uplatnenia nároku na náhradu škody, ktorá vznikla žalobcovi ako jednotlivcovi porušením úniového práva žalovaným – Slovenskou republikou ako členským štátom Európskej únie.

1.1. Z dôvodu absencie osobitnej vnútroštátnej úpravy upravujúcej nárok na náhradu škody vzniknutej jednotlivcovi porušením práva únie zo strany štátu je potrebné analogicky aplikovať ustanovenia právneho poriadku Slovenskej republiky upravujúce vzťahy obsahom aj účelom najbližšie, a to § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce nemajetkovú ujmu v peniazoch za porušenie práva na ochranu zdravia, ako aj za zásah do súkromia a rodinného života.

1.2. Žalobca bol na základe rozhodnutia Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici dňom 01.12.2009 prijatý do funkcie hasič - čakateľ v hodnosti rotmajster na Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Lučenec v súlade s ustanoveniami zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej aj „zákon o HaZZ“ alebo „zákon č. 315/2001 Z. z.“). Dňa 29.09.2011 bol žalobca s hodnosťou rotmajster vymenovaný do stálej štátnej služby. Prácu hasiča teda žalobca vykonáva viac ako 14 rokov, pričom pôsobí na hasičskej stanici D. so sídlom D., E. X.

1.3. Štátnou službou príslušníkov sa na účely zákona o HaZZ rozumie plnenie úloh zboru príslušníkom v služobnom úrade alebo v zahraničí. Štátna služba sa vykonáva v služobnom pomere. Príslušníkom sa na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba, ktorá je v služobnom pomere podľa zákona o HaZZ.

1.4. Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý nerovnomerne, a to tak, že pracovná zmena sa skladá z výkonu služby, po ktorom bezprostredne nasleduje určená služobná pohotovosť na pracovisku. Jedna služobná zmena príslušníka sa teda skladá z výkonu služby a z určenej služobnej pohotovosti. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

1.5. Okrem určenej pohotovosti, ktorú žalobca odpracuje počas každej pracovnej zmeny, mu môže byť v odôvodnených prípadoch nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času. Určená služobná pohotovosť, ako ani nariadená služobná pohotovosť, sa však nezapočítavajú do pracovného času. Napriek tomu, že časť služobnej pohotovosti tvorí aj tzv. „neaktívna časť“, počas ktorej hasiči čakajú na vyhlásenie výjazdu, aj tento časový úsek je žalobca povinný tráviť na pracovisku a po celý čas trvania služobnej pohotovosti musí byť okamžite pripravený na vykonanie služobného zásahu. Táto služobná pohotovosť sa však nezapočítava do pracovného času a teda tieto odpracované hodiny nie sú považované za odpracovaný čas. Žalobca v práci strávi v rámci každej jednej zmeny minimálne 24 hodín; v súčasnosti 8 hodín z tohto času (do konca roku 2021 to bolo 7 hodín), ktoré strávi na pracovisku pripravený na výkon práce, nie je považovaných za pracovný čas.

1.6. V zmysle § 122 ods. 1 zákona o HaZZ za vykonávanie určenej služobnej pohotovosti patrí žalobcovi každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Ak je príslušníkovi nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste jeho pobytu, alebo na inom dohodnutom mieste, a 25 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, 5 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia, a 10 % z tejto šumy, ak ide o deň služobného pokoja. Náhrada za služobnú pohotovosť nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas. Samotný výkon služobnej
pohotovosti je rozdelený na aktívnu časť služobnej pohotovosti a neaktívnu časť služobnej pohotovosti.

1.7. Na hasičskej stanici vo D. pracuje 18 osôb, ktoré sú rozdelené do troch zmien po šesť osôb, t.j. každý tretí deň odslúži jedna zmena 24 hodín, po ktorej nasledujú dva dni voľna. Mesačne každá zmena odslúži minimálne 10 zmien a v niektorých mesiacoch 11 zmien, čo predstavuje 240 hodín, resp. 264 hodín. Zároveň môže nastať situácia, kedy je ku koncu zmeny vyhlásený poplach a je potrebné vykonať výjazd, kedy príslušník vykonáva prácu nad 24 hodín.

1.8. Žalobca od marca 2021 do februára 2024 len v rámci určenej služobnej pohotovosti v období od marca 2021 do decembra 2021 odpracoval 495,13 hodín; v období od januára 2022 do decembra 2022 odpracoval 612,68 hodín; v období od januára 2023 do decembra 2023 odpracoval 656,91 hodín a od januára 2024 do februára 2024 odpracoval 87,20 hodín. Žalobca za uvedené obdobie odpracoval spolu 1851,92 hodín určenej služobnej pohotovosti. Okrem nej odpracoval žalobca aj 72,00 hodín nariadenej služobnej pohotovosti. Uvedené pohotovosti v rozsahu 1923,92 hodín neboli žalobcovi započítané do pracovného času. Priemerný týždenný pracovný čas žalobcu za predmetné obdobie predstavuje 50,15 hodín.

1.9. V zmysle článku 2 bodu 1 smernice 2003/88/ES je „pracovný čas akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou“. Smernica v článku 6 upravuje maximálny týždenný pracovný čas. Členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi

sociálnymi partnermi a b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

1.10. V zmysle článku 7 ods. 2 a 5, článku 144 Ústavy Slovenskej republiky a tiež článku 3 Civilného sporového poriadku je súd viazaný medzinárodnoprávnymi záväzkami SR, ktoré majú prednosť pred zákonom, je tiež viazaný judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Komunitárne právo je nadriadené právu členských štátov a nesmie byť medzi nimi rozpor. Prípadný rozpor medzi komunitárnym a vnútroštátnym právom by mal byť riešený v prospech komunitárneho práva. Vzťah úniového a vnútroštátneho práva sa riadi zásadou prednosti a priameho účinku a tiež povinnosťou vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitárneho práva ex officio. Judikatúra Súdneho dvora EÚ vo veci zodpovednosti členských štátov za porušenie práva Únie je založená na zásade pacta sunt servanda, vyjadrená v článku 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, podľa ktorého sú členské štáty povinné prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie plnenia záväzkov vyplývajúcich im zo zmluvy, alebo z činnosti spoločenstva a zdržať sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov zmluvy alebo ohroziť reálny účinok komunitárneho práva. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu v zmysle judikatúry ESD vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu, ak ide o prípady porušenia práva Únie členským štátom pre absentujúcu alebo nesprávnu transpozíciu smerníc.

1.11. Smernica je záväzná pre členské štáty, ktorým je určená, pokiaľ ide o cieľ, ktorý sa má dosiahnuť. Štátnym orgánom však je ponechaná voľba formy a prostriedkov. Smernice v zásade nemajú priamy účinok, avšak Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že určité opatrenia stanovené smernicou môžu mať vo výnimočných prípadoch priamy účinok na členský štát aj vtedy, ak tento ešte neprijal transponujúci právny akt, t,j. v prípadoch, keď smernica nebola transponovaná do vnútroštátneho práva alebo bola transponovaná nesprávne, ustanovenia smernice sú imperatívne a dostatočne jasné a presné a ustanoveniami smernice sa priznávajú práva jednotlivcom. Doktrína priamej účinnosti smerníc je teda produktom Súdneho dvoru EÚ
- vznikla z viacerých rozhodnutí Súdneho dvoru EÚ a bola vytvorená s cieľom vyriešiť situáciu, keď členský štát neimplementoval smernicu v určenej lehote, resp. určeným spôsobom a zároveň sú splnené štyri podmienky na priznanie priamej účinnosti, a to (a) jasný, presný a dostatočne určitý záväzok obsiahnutý v smernici, (b) nepodmienený záväzok, (c) uplynutie lehoty na transpozíciu smernice do vnútroštátneho poriadku a (d) nejde o záväzok, ktorý priamo ukladá povinnosť jednotlivcovi (naopak, priznáva mu nejaké právo). Pri splnení týchto požiadaviek sa môžu jednotlivci odvolať na ustanovenie smernice pred orgánom verejnej moci.
Súdny dvor EÚ judikoval, že znením smerníc nie sú viazané len vnútroštátne súdy, ale aj ostatné orgány verejnej moci, ako aj iné verejné orgány. Cieľ smerníc je záväzný pre všetky orgány, ktoré sú na základe rozhodnutia štátu zodpovedné za poskytovanie verejných služieb a ktoré majú na tento účel určité osobitné právomoci, ktoré sú nad rámec pravidiel medzi jednotlivcami.

1.12. Podľa judikatúry Súdneho dvora má jednotlivec nárok na náhradu škody od členského štátu, ktorý nedodržiava právne predpisy Únie. Aj keď komunitárne právo nemá výslovné ustanovenie o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jednotlivcovi porušením komunitárneho práva, tento princíp je vlastný komunitárnemu právu. K tomuto záveru dospel interpretáciou Zmluvy o založení ES, odvolávajúc sa na základné princípy komunitárneho právneho systému a všeobecné princípy spoločné pre právne systémy členských štátov. Navyše dodal, že zodpovednosť členského štátu za porušenie komunitárneho práva je objektívna, bez ohľadu na zavinenie. Priama použiteľnosť ustanovení komunitárneho práva nevylučuje právo jednotlivca na odškodnenie v prípade ich porušenia. Práve naopak, právo jednotlivca na odškodnenie je nevyhnutnou súčasťou priameho účinku ustanovení komunitárneho práva, ktorých porušenie je príčinou spôsobenej škody. Súdny dvor tiež dal jednoznačnú odpoveď, že povinnosť štátu vzniká bez ohľadu na to, ktorá zložka jeho moci spôsobila porušenie komunitárneho práva, t.j. aj v prípade, ak porušenie komunitárneho práva svojou činnosťou alebo nečinnosťou spôsobil vnútroštátny zákonodarca. V tejto otázke sa Súdny dvor inšpiroval úpravou zodpovednosti štátu v medzinárodnoprávnych vzťahoch. Pokiaľ ide o netransponovanú smernicu alebo nedostatočne transponovanú smernicu, takéto odvolanie (na ustanovenie smernice) je možné, ak: (I.) cieľom smernice je priznať práva jednotlivcom, (II.) obsah práv je možné určiť na základe ustanovení smernice a (III.) existuje kauzálne prepojenie medzi nesplnením povinnosti transponovať smernicu a škodou spôsobenou poškodenej strane.

1.13. Súdny dvor EÚ judikoval, že článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES má priamy účinok, nakoľko priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ je zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie (ktoré sú mu pripísateľné) súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora môže náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj štát, tzn. že právo Únie nebráni tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. V danom prípade ide o objektívnu a absolútnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohľadu na to, ktorý konkrétny verejný orgán sa porušení práva Únie dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti je žalovaný pasívne vecne legitimovaný, t.j. Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor podľa § 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii a činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, ktorého príslušníkom je žalobca, pričom Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je súčasne garantom právnej úpravy vymedzenej zákonom o HaZZ, súčasne predstavuje garanta riadnej transpozície smernice Európskej únie do slovenského právneho poriadku. Z uvedeného dôvodu žaloba smeruje voči Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky.

1.14. Podľa ustanovenia § 19 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Skutočnosťou, ktorá zakladá právo na náhradu škody, je zásah do práv žalobcu postupom žalovaného, v dôsledku čoho mu vznikla škoda, a to v súvislosti s výkonom povolania žalobcu. Miesto výkonu jeho stálej služobnej činnosti v posudzovanom období bolo D., ktoré sa nachádza v územnom obvode Okresného súdu Lučenec, kde vznikli a prejavili sa následky škody žalobcu vo forme nemajetkovej ujmy.

1.15. Právna úprava pracovného času podľa zákona o HaZZ umožňuje služobnému úradu/ zamestnávateľovi rozvrhnúť hasičovi služobný čas tak, že ten presiahne maximálnu hranicu stanovenú v článku 6 písm. b) smernice, ktorý stanovuje povinnosť členskom štátom ustanoviť maximálnu 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, vrátane nadčasov. Žalobca vykonával služobnú pohotovosť, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby. Súčasne mu bola nariadená služobná pohotovosť mimo rozvrhnutého služobného času. Obe pohotovosti sa však nezapočítajú do pracovného času a vo výplatných páskach žalobcu je uvedený súhrnný počet hodín služobnej pohotovosti. Nesprávna transpozícia uvedenej smernice do právneho poriadku SR je porušením práva Európskej únie. Porušením maximálnej hranice týždenného pracovného času dochádza k porušeniu práva žalobcu na ochranu zdravia v súvislosti s primeranou dobou odpočinku a práva na súkromie a rodinný život.

1.16. Žalobca svoj nárok odvodzuje od škody spôsobenej porušením práva Európskej únie, smernice, ktorá bola žalovaným nesprávne implementovaná, resp. nebola vôbec implementovaná do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky. Z dôvodu neimplementovania smernice do nášho právneho poriadku vznikla žalobcovi porušením únioného práva škoda. Pri absencii explicitnej vnútroštátne úpravy nároku na náhradu škody z porušenia práva únie jednotlivcovi je potrebné tento nárok na náhradu škody posudzovať analogicky podľa ustanovení slovenského právneho poriadku, ktoré upravujú vzťahy obsahom
aj účelom najbližšie. Týmito ustanoveniami sú § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce nemajetkovú ujmu, ktorej sa žalobca v tomto konaní domáha.

1.17. Dochádza teda k porušovaniu osobnostných práv žalobcu na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity spočívajúce v porušovaní práva na primeranú dobu odpočinku, práva na súkromie a rodinný život, a to v príčinnej súvislosti s tým, že žalobca reálne musí odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle smernice. Žalobca poukázal na náročnú prácu hasiča, kedy nasadzuje svoj vlastný život, a o to viac nevyhnutne a dôvodne potrebuje dostatočný odpočinok po práci na regeneráciu fyzických a psychických síl, čo sa mu v dôsledku sústavného porušovania práva na primeranú dobu odpočinku nedostáva. Negatívne následky sa prejavujú aj tým, že je otcom maloletého syna, ako aj nevlastnej

maloletej dcéry a čas ktorý by mohol venovať maloletým deťom, špeciálne v období detstva, musí tráviť v práci. Tiež profesionálne hráva futbal, avšak ani tomuto koníčku sa nemôže naplno venovať, rovnako kvôli práci. Žalobca poukazuje aj na to, že niekedy odpracuje aj 8 hodín nad rámec maximálneho 48 hodinového týždenného pracovného času. Následne sa z práce vráti psychicky a fyzicky vyčerpaný a zostáva mu minimum voľného času, aby sa mohol venovať rodine, či osobným záľubám. Prichádza tak o čas, ktorý by mohol a chcel venovať svojim najbližším a nevyhnutným osobným záležitostiam a potrebám. Tento stav už dlhodobo negatívne vplýva na jeho súkromný a rodinný život. Vzhľadom na uvedené nárok na náhradu škody, ktorý si uplatňuje, má v podmienkach slovenského právneho poriadku povahu nemajetkovej ujmy, pričom náhrady tejto ujmy v peniazoch sa žalobou touto žalobca domáha. Žalobca zdôraznil existenciu príčinnej súvislosti medzi porušovaním článku 6 písm. b) smernice a ním popísanou škodou vo forme nemajetkovej ujmy. Uviedol, že v dôsledku nezarátavania služobnej pohotovosti do pracovného času musel odpracovať viac, než je smernicou maximálne povolený 48 hodinový týždenný pracovný čas, a v dôsledku tejto skutočnosti dochádza k porušovaniu jeho práva na ochranu zdravia a na ochranu súkromia a rodinného života.

1.18. Pri vyčíslení výšky náhrady žalobca vychádzal z ustanovení o peňažnej náhrade za služobnú pohotovosť v § 122 ods.1 a 2 zákona o HaZZ. Za služobnú pohotovosť je uhrádzaná peňažná náhrada vo výške 15 % príslušnej časti služobného platu. Pri nariadenej služobnej pohotovosti je peňažná náhrada vo výške 50 % príslušnej časti služobného platu. Za hodiny, ktoré žalobca odpracoval nad hranicu maximálneho limitu priemerného týždenného služobného platu, žiadal ako primeranú náhradu rozdiel medzi peňažnou náhradou podľa § 122 ods. 1 a § 122 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ. Celkovú výšku nemajetkovej ujmy odpracovanej služobnej pohotovosti žalobca uplatnil ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35 % (50% - 15% = 35 %) peňažnej náhrady z jeho hodinovej odmeny (služobného platu) za príslušný kalendárny mesiac; v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % (50% - 30% = 20%) peňažnej náhrady z jeho hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac. Žalovaná peňažná náhrada predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti (50% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona
o HaZZ) a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť (15% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 1 zákona o HaZZ a 30% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja), t.j. vo výške zodpovedajúcej 35%, resp. 20% zo sumy, ktorá je príslušnou
časťou jeho služobného platu (50% - 15% = 35% v prípade bežného služobného dňa a v prípade, ak ide o deň služobného pokoja, 50% - 30% = 20%).

1.19. Žalobca zastáva názor, že vyššie uvedený spôsob výpočtu škody spĺňa odškodňovaciu úlohu a je v súlade s judikatúrou Súdneho dvora. Zároveň spĺňa aj požiadavku primeranosti, pričom nie je sumou neprimerane vysokou. Žalobca zdôraznil, že žalobou si neuplatňuje mzdový nárok, ale domáha sa náhrady škody porušením únijného práva a spôsob výpočtu výšky škody podľa § 122 zákona o HaZZ použil výlučne z dôvodu neexistencie právnej úpravy, ktorá by presne stanovovala spôsob výpočtu náhrady ujmy v takýchto prípadoch. Žalobca ďalej poukázal na to, že jednotlivé dielčie nároky vznikali postupne, osobitne za každý mesiac, v ktorom boli jeho práva porušované, ku dňu splatnosti každej mesačnej mzdy. Rozhodujúcim momentom vzniku jeho ujmy je tak výplatný termín. U príslušníkov HaZZ je mzda splatná vždy k 10-dňu nasledujúceho mesiaca. S poukazom na všeobecnú 3-ročnú premlčaciu dobu si žalobou uplatňuje nároky spätne za obdobie 3 rokov pred podaním žaloby. Týmto postupom žalobca následne matematicky vyčíslil celkovú náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy za žalované obdobie marec 2021 až február 2024 na sumu 5.704,59 Eur, ktorej zaplatenia sa voči žalovanému domáha.

2. Žalobca na preukázanie svojho nároku pripojil k žalobe tieto listinné dôkazy – rozhodnutie riaditeľa Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici zo dňa 24.11.2009 o vymenovaní žalobcu do prípravnej štátnej služby do funkcie hasič – čakateľ v hodnosti rotmajster, rozhodnutie riaditeľa Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici zo dňa 04.10.2011 o vymenovaní žalobcu do stálej štátnej služby, plán služieb, rodné listy maloletých detí, prehľadnú tabuľku odpracovaných hodín za žalované obdobie 03/2021 – 02/2024 a výplatné pásky za obdobie 03/2021 – 02/2024.

3. Žalovaný sa k žalobe písomne vyjadril dňa 09.05.2024 a žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť, pričom uviedol, že ustanovenie § 124 ods. 1 CSP stanovuje objektívne hľadisko posudzovania každého procesného podania a v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že žalobca síce tvrdí, že jeho vôľa bola uplatniť si náhradu škody, resp. náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, avšak s poukazom na § 124 ods. 1 CSP si uplatnil mzdové nároky. Uvedené podľa názoru žalovaného vyplýva z posúdenia viacerých častí žaloby jednotlivo, ako aj z posúdenia žaloby ako celku.

3.1. Žalobca v žalobe ustanovil spôsob výpočtu údajnej škody prostredníctvom ustanovení o mzdových nárokoch príslušníkov HaZZ, pričom vôbec nerozlišuje, či ide o služobnú pohotovosť odpracovanú nad rámec smernice 2003/88/ES alebo nie a v zásade žiada doplatok za určenú služobnú pohotovosť do výšky odmeny za nariadenú služobnú pohotovosť. Podľa názoru žalovaného je z uvedeného postupu celkom zrejmé, že žalobcovi pri výpočte údajnej škody nezáleží na tom, či výkon služobnej pohotovosti zasiahol do jeho práva podľa článku 6 smernice 2003/88/ES alebo nie a žiada doplatenie rozdielu za všetku určenú služobnú pohotovosť. Žalobcovi záleží na tom, že určená služobná pohotovosť a nariadená služobná pohotovosť sú odmeňované rozdielne a rozlišuje vo výške škody, ktorú údajne pociťuje za odpracované hodiny. Zatiaľ čo počas určenej služobnej pohotovosti mu škoda vznikla, tak počas nariadenej služobnej pohotovosti mu žiadna škoda už nevznikla. To znamená, že ak by všetka jeho odslúžená služobná pohotovosť bola nariadená, teda nie určená, tak by žiadnu škodu nepociťoval. Uvedené teda možno posúdiť ako mzdový nárok.

3.2. Žalobca vidí svoju ujmu v tom, že podľa jeho názoru má byť všetka služobná pohotovosť odmeňovaná ako nariadená služobná pohotovosť, teda 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť služobného platu podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ, čo vyplýva z tabuľky priloženej k žalobe. Žalobca si žiada náhradu len za určenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol odmenený vo výške 15 %, resp. 30 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu a škodu dopočítava do výšky 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu. Pri nariadenej služobnej pohotovosti už žiadnu škodu nepociťuje. To znamená, že ak by aj došlo k porušeniu smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi a týmto porušením by neboli hodiny určenej služobnej pohotovosti, ale išlo by o hodiny nariadenej služobnej pohotovosti, tak by žalobca naďalej nepociťoval žiadnu ujmu vo vzťahu k týmto hodinám aj napriek tomu, že by išlo o zásah do jeho práv podľa článku 6 smernice 2003/88/ES, ale stále by pociťoval škodu len vo vzťahu k určenej služobnej pohotovosti a stále len do výšky rozdielu medzi poskytnutou odmenou a 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu.

3.3. Žalovaný ďalej uviedol, že pokiaľ žalobca pri výpočte porušenia smernice 2003/88/ES vychádza z fondu pracovného času využívaného pre naplnenie plánovaných hodín tak, aby z neho bolo možné vypočítať mzdu, tento nie je správny ukazovateľ odpracovaných hodín. V zmysle zákona č. 315/2001 Z. z. sa do služobného času započítava aj čerpanie všetkej dovolenky, čas plateného služobného voľna, či čas náhradného voľna za službu nadčas a službu vo sviatok. Z uvedeného dôvodu nemožno zamieňať pojmy „pracovný čas“ v zmysle článku 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES a pojem „služobný čas“ v zmysle § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., z ktorých každý má inú funkciu. Zatiaľ čo pracovný čas podľa smernice započítava iba čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosť v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou, tak služobný čas započítava výkon štátnej služby, do ktorého sa v zmysle § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. započítava aj čas dovolenky a rôznych druhov voľna, ktoré v zmysle smernice 2003/88/ES spadajú pod čas odpočinku podľa článku 2 ods. 2. Ide o dva rozdielne pojmy, ktoré žalobca mylne a účelne zamieňa, aby sa mohol bezdôvodne obohatiť na úkor príslušníkov HaZZ, u ktorých bol článok 6 smernice 2003/88/ES skutočne porušený, čo sa u žalobcu nestalo.

3.4. K premlčacej dobe žalovaný uviedol, že jej začiatok žalobca viaže na splatnosť mzdy za predchádzajúci mesiac a teda aj plynutie premlčacej doby viaže na mzdové nároky a nie na vznik nemajetkovej ujmy, nakoľko s poukazom na rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 16C/42/2023-202 zo dňa 22.09.2023, plynutie premlčacej doby pri nemajetkovej ujmy začína dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. Žalobca ignoruje vznik nemajetkovej ujmy a veľmi zmätočne posudzuje vlastnú ujmu. Zatiaľ čo tvrdí, že žiada nemajetkovú ujmu, tak plynutie premlčacej doby viaže na mzdový nárok. Vychádzajúc z tabuľky priloženej k žalobe žalobca cíti svoju škodu v nízkej odmene za určenú služobnú pohotovosť a jeho škodu tvorí nedoplatok do výšky nariadenej služobnej pohotovosti v zmysle § 122 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. Z uvedeného je zrejmé, že začiatok plynutia premlčacej doby vo vzťahu k údajnej ujme, ktorú pociťuje, by mal byť viazaný na existenciu predmetnej údajnej ujmy a teda by

mala začať plynúť deň po dni, kedy k nej došlo. Vzhľadom na podanú žalobu doručenú súdu 14.03.2024 nepremlčané obdobie plynie od 14.03.2021, kedy mal žalobca svoju prvú služobnú pohotovosť, za ktorú mu patrila odmena vo výške 30 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, tak až od tohto momentu plynie nepremlčaná časť žalovaného nároku. Avšak žalobca premlčaciu dobu viaže na splatnosť mzdy vyplývajúcu zo mzdových nárokov a teda jeho škoda mu vznikla až momentom, že mu nebola vyplatená suma, ktorú sám očakával a až po vyplatení jeho mzdy sa cítil poškodený, čo jednoznačne značí, že nežaluje nemajetkovú ujmu, ale mzdové nároky.

3.5. S poukazom na § 124 ods. 1 CSP má žalovaný za to, že žalobca žaluje mzdový nárok z dôvodu, že 1/ škodu odvodzuje od § 122 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z. z., ktorý hovorí o odmenách za služobnú pohotovosť, 2/ podľa tabuľky predloženej žalobcom škodu pociťuje len vo vzťahu k určenej služobnej pohotovosti a len v rozsahu rozdielu oproti odmene za nariadenú služobnú pohotovosť, pri ktorej už škodu nepociťuje a zároveň nerozlišuje medzi hodinami služobnej pohotovosti nad rámec smernice 2003/88/ES a tými, ktoré neodpracoval nad rámec, 3/ svoj výpočet odvodzuje z fondu pracovného času, ktorý slúži na výpočet mzdy a do ktorého sa započítava aj čas odpočinku v zmysle smernice 2003/88/ES a teda nie len pracovný čas, 4/ premlčanie nároku odvodzuje od splatnosti mzdy za príslušný mesiac, teda svoju škodu pociťuje až ku dňu vyplatenia mzdy a zo skutočnosti, že mu nebola na účet uhradená taká výška, ako by chcel.

3.6. Žalobca žaluje náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu porušenia článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES po tom, ako údajne predmetná smernica nebola správne transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky a teda nadobudla priamy účinok. Z uvedeného dôvodu považuje žalovaný argumenty žalobcu ohľadom spôsobu a výšky odmeňovania služobnej pohotovosti za irelevantné a absolútne nepreukazujúce zásah do jeho práv podľa článku 6 písm. b) smernice. Ak by aj súd prvej inštancie konštatoval nesprávnu transpozíciu smernice, nezakladá to právo na náhradu škody. Žalobca musí preukázať, že došlo k zásahu do jeho práv podľa spomínaného článku smernice, ako aj vznik škody, resp. akejkoľvek ujmy.

3.7. Žalovaný ďalej namietal svoju pasívnu vecnú legitimáciu v spore, pričom uviedol, že správne mal žalobca žalovať svojho zamestnávateľa a nie štát, a to vzhľadom na skutočnosť, že si žalobca uplatnil mzdové nároky a zároveň poukázal aj na ustanovenie § 24 CSP, podľa ktorého Okresný súd Lučenec nie je kauzálne príslušným na prejednanie tohto sporu, keďže predmetné konanie je pracovnoprávnym sporom. Ak mal žalobca za to, že mu zamestnávateľ určuje pohotovosť nad smernicou povolený limit, mal na túto skutočnosť upozorniť svojho nadriadeného a žiadať, aby mu táto nebola určovaná z dôvodov, ktoré uvádza v žalobe. Žalovaný navyše podotkol, že žalobca mal za každú hodinu určenej služobnej pohotovosti, vrátane tých hodín, o ktorých tvrdí, že mali byť vykonané nad limit určený smernicou, riadne vyplatené príslušné zložky služobného príjmu, resp. poskytnuté náhradné voľno. Žalovaný má za to, že Slovenská republika a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sú dva samostatné a nezávislé subjekty právnych vzťahov, preto posúdenie ich zodpovednosti za prípadný vznik škody ako dôsledok výkonu určitých práv nie je možné zamieňať.

3.8. Žalovaný poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/29/2021 zo dňa 31.01.2023, z ktorého podľa názoru žalovaného jednoznačne vyplýva, že na účely stanovenia výšky sumy nemajetkovej ujmy je nevyhnutná zásada individuálneho prístupu ku každej žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy, preto nemôže byť nemajetková ujma vyčíslená a exaktne kvalifikovaná spôsobom, ako to urobil žalobca.

3.9. Žalovaný tiež poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-6/90 a C-9/90, Francovich a Bonifaci v. Talianska republika, v zmysle ktorého: „Prvou podmienkou je, že výsledok stanovený smernicou obsahuje priznanie práv jednotlivcom. Druhou podmienkou je, že obsah týchto práv je možné identifikovať na základe ustanovení smernice. Treťou podmienkou je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti štátu a škodou, ktorú utrpeli poškodené osoby.“, pričom má za to, že žalobca nepreukázal podmienku existencie porušenia povinnosti štátu, škody a príčinnej súvislosti medzi nimi. Uviedol, že žalobca tvrdí splnenie prvej podmienky všeobecným odkazom na judikatúru Súdneho dvora, pričom nepriložil žiadny rozsudok, ktorý by predmetné porušenie vo vzťahu k nemu konštatoval, a zároveň len poukázal na prepočet odpracovaných hodín, vychádzajúc pritom účelne z fondu pracovného času, ktorý na účely článku 2 a článku 6 smernice 2003/88/ES nemožno použiť, nakoľko cieľom fondu pracovného času je tvorba výplatných pások a nie počítanie pracovného času v

zmysle článku 2 smernice 2003/88/ES, ktorý jasne oddeľuje pracovný čas od času odpočinku, čo fond pracovného času z dôvodu podľa § 97 zákona č. 315/2001 Z. z. nerobí a započítava do seba aj dni času odpočinku, za ktoré patrí žalobcovi finančná náhrada.

3.10. Pri svojich výpočtoch žalobca poukázal na výplatné pásky, ktoré podľa názoru žalovaného taktiež nie sú spôsobilé byť dôkazom preukazujúcim zásah do práv žalobcu podľa článku 6 písm. b) smernice, nakoľko tieto musia reflektovať všetky hodiny, za ktoré patrí žalobcovi mzda, a teda aj dni plateného voľna, ktoré sa do systému SAP, z ktorého sú tvorené výplatné pásky, započítavajú ako 16, resp. 17 hodín. Z uvedeného dôvodu považuje žalovaný tieto prepočty žalobcu za účelné a nesprávne. Žalobca zároveň k žalobe priložil aj tabuľku všetkej služobnej pohotovosti, ktorú odpracoval a v ktorej nerozlišuje, či ide o hodiny služobnej pohotovosti odpracované nad rámec článku 6 smernice 2003/88/ES alebo nie.

3.11. Žalovaný poznamenal, že judikatúra Súdneho dvora jasne a explicitne uvádza, že porušenie práva Európskej únie musí byť dostatočne závažné, z čoho podľa názoru žalovaného vyplýva, že okrem samotnej existencie porušenia toto porušenie musí byť aj dostatočne závažné. Žalovaný má za to, že žalobcovi sa nepodarilo preukázať ani len existenciu porušenia práva Európskej únie, nakoľko svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nepreukázal.

3.12. Žalovaný sa tiež vyjadril k prepočtom priemerného týždenného pracovného času žalobcu a k pojmu „maximálny týždenný priemerný pracovný čas“. Vo vzťahu k pojmu „maximálny týždenný čas“ uviedol, že „maximálny“ definuje hornú hranicu počtu hodín, ktorú nemožno prekročiť, a to 48 hodín „týždenne“, t.j. 7 dní, pričom nejde o striktne 7 dní kalendárneho týždňa, ale o určité obdobie siedmich po sebe nasledujúcich dní, ktoré nemusia začínať pondelkom kalendárneho týždňa, čo vyplýva z článku 6 písm. b) smernice. Článok 6 smernice 2003/88/ES zároveň pojednáva o „priemernom čase“, teda nemožno tvrdiť, že každých 7 po sebe nasledujúcich dní musí byť striktne dodržaná horná hranica 48 hodín. Článok 16 písm. b) smernice pojednáva o referenčnom období nepresahujúcom štyri mesiace. Smernica zároveň v ods. 15 preambuly prezumuje potrebu zabezpečiť pružnosť pri uplatňovaní určitých ustanovení tejto smernice a súčasne zabezpečiť dodržiavanie zásad ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov a v ods. 16 preambuly ustanovuje potrebu odchýlok. V prípade požiarnej ochrany je pritom nevyhnutné, aby boli prijaté určité odchýlky od ustanovení smernice 2003/88/ES, nakoľko táto musí byť v pohotovosti 24/7 a nie je možné predpokladať, kedy a kde nastane situácia vyžadujúca si zásah príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Ustanovenie článku 17 ods. 3 písm. b) bodu iii) povoľuje, aby sa členské štáty odchýlili od ustanovenia článku 16 smernice 2003/88/ES a upravili si referenčné obdobie v zmysle článku 19: „Možnosť odchýlky od článku 16 písm. b) uvedenej v článku 18 ods. 3 a v článku 18 nemôže viesť k ustanoveniu referenčného obdobia dlhšieho ako šesť mesiacov.“ V tejto súvislosti žalovaný následne poukázal na ustanovenie § 86 ods. 1 z. č. 315/2001 Z. z., podľa ktorého: „Služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.“ Žalovaný má za to, že predmetná časť smernice bola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná správne, neodporuje žiadnej časti smernice 2003/88/ES, a preto je nevyhnutné na ňu pri výpočtoch prihliadať. Vzhľadom na uvedené je podľa žalovaného pojem „priemerný“ nutné vykladať ako priemerný maximálny týždenný čas v referenčnom období šiestich mesiacov, a teda v priemere nemôže tento čas prekročiť 48 hodín každých 7 po sebe nasledujúcich dní.

3.13. Žalovaný ďalej uviedol, že článok 6 smernice 2003/88/ES pojednáva o „pracovnom“ čase, pričom má za to, že pri posudzovaní, či bola smernica 2003/88/ES porušená vo vzťahu k žalobcovi, je v zmysle článku 2 ods. 1 a 2 smernice do výpočtu nutné započítavať len odpracované hodiny, počas ktorých žalobca buď pracoval na mieste výkonu práce alebo pracoval podľa pokynov zamestnávateľa a nie všetky hodiny fondu pracovného času tak, ako to urobil žalobca. Žalobca mylne vykladá pojem „odpracované hodiny“ extenzívnym spôsobom, keď v tabuľke priloženej k žalobe v časti „FPČ + Pohotovosť“ započítava aj čas odpočinku v zmysle článku 2 ods. 2 smernice 2003/88/ES aj dni neutrálne (riadna ročná dovolenka a dni práceneschopnosti) v zmysle článku 16 písm. b) smernice 2003/88/ES. V zmysle definície pracovného času v článku 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES a s poukazom na judikatúru Súdneho dvora, ktorú predostrel žalobca, je pritom podľa názoru žalovaného nevyhnutné, aby sa do pracovného času započítavali v zmysle plachiet služieb žalobcu len skutočne odpracované hodiny, a to teda riadna časť služby, služobná pohotovosť, školenia, rekondičné pobyty a zvyšovanie kvalifikácie žalobcu.

3.14. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-742/19 (bod 98), z ktorého podľa žalovaného vyplýva, že článok 2 smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa doba, ktorú príslušník strávi zdržiavaním sa na svojom útvare počas služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času, pričom nevykonáva skutočnú prácu, odmeňovala iným spôsobom ako doba štátnej služby, počas ktorej tento príslušník plní služobné úlohy.

3.15. Žalovaný ďalej poukázal na dni voľna v plachtách služieb žalobcu, ktoré podľa názoru žalovaného nemožno započítavať do pracovného času, a to DOV – riadna dovolenka, SVP – osobné prekážky platené ostatné, VS – voľno za výkon služby vo sviatok, DOS – riadna dovolenka bez odpočtu, DOD – dodatková dovolenka, LEK – vyšetrenie v lekárskom zariadení, PNK – deň práceneschopnosti z dôvodu karantény počas mimoriadnej situácie COVID-19, DNO – deň nepretržitého odpočinku, PN – deň práceneschopnosti, SRP – sprevádzanie rodinného príslušníka do lekárskeho zariadenia. Uvedené druhy voľna jednoznačne spadajú pod definíciu času odpočinku v zmysle článku 2 ods. 2 smernice 2003/88/ES, a preto použitie fondu pracovného času na účely výpočtu pracovného času neprichádza do úvahy. Žalovaný má za to, že takýto prepočet údajných odpracovaných hodín je celkom zjavne nedôvodný a rozporný so smernicou 2003/88/ES. Dni voľna sa žalobcovi započítavajú do fondu pracovného času ako 16, resp. 17 hodín, nakoľko ide o platené dni voľna. Preto je použitie fondu pracovného času ako ukazovateľa odpracovaných hodín veľmi nepresný a skresľujúci spôsob výpočtu jeho odpracovaných hodín.

3.16. Žalovaný poznamenal, že žalobca ignoruje článok 16 písm. b) smernice upravujúci tzv. „neutralizáciu“. Smernica neutralizuje v zmysle článku 16 písm. b) s poukazom na článok 7 štyri týždne riadnej platenej dovolenky spolu so všetkou práceneschopnosťou. Avšak, nemožno neutralizovať všetky dni voľna, pretože by to vytvorilo situáciu ad absurdum a teda to, že čím viac dní voľna na oddych a regeneráciu by žalobca dostal a využil, tak tým viac by bolo zasiahnuté do jeho práva na oddych a regeneráciu. Zákonodarca pri tvorbe smernice prezumoval predmetnú situáciu a neutralizoval iba dni riadnej dovolenky, v plachtách služieb označené ako „DOV“, a dni práceneschopnosti, v plachtách označené ako „PN“, „PNK“ a „OČR“, čím vytvoril priestor na zvýšenú ochranu pracovníkov.

3.17. Žalobca započítava aj predmetné časy do svojich výpočtov, čím sa snaží umelo povýšiť svoj pracovný čas, aby nepravdivo preukázal, že do jeho práva podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES bolo zasahované nepretržite. Žalovaný zároveň uviedol, že v súlade so smernicou 2003/88/ES, ako aj právnym poriadkom Slovenskej republiky sú referenčné obdobia príslušníkov HaZZ rozvrhnuté do 6-mesačných období, ktoré nie sú viazané na konkrétne kalendárne mesiace v roku, t. j. napríklad od januára do júna a od júla do decembra. Preto má žalovaný za to, že tieto referenčné obdobia treba počítať od momentu, od ktorého si žalobca uplatňuje svoj nárok.

3.18. Žalovaný ďalej uviedol, že ak žalobca tvrdí, že došlo k zásahu do práva na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity, práva na súkromie a rodinný život, pritom ale pri výpočte náhrady nemajetkovej ujmy vychádza iba zo škody v rozsahu rozdielu medzi mzdovou odmenou za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť, táto tvrdená „škoda“ na právach žalobcu na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity či práva na súkromie a rodinný život nie je spôsobilá byť vo vzájomnej príčinnej súvislosti k nedostatočnému finančnému ohodnoteniu, ktoré žalobca pociťuje. Žalobca nesie v konaní bremeno tvrdenia, že žalovaný spôsobil žalobcovi škodu, resp. zasiahol do jeho osobnosti a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach, pričom z tohto pre žalobcu vyplýva dôkazné bremeno preukázať skutočnosti svedčiace o existencii škody a zásahu. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/94/2020-515 zo dňa 30.06.2021, Krajského súdu v Žiline sp. zn 6Co/159/2019 zo dňa 27.05.2020 a Krajského súdu v Bratislave č.k. 5Co/192/2019-310 zo dňa 29.10.2019, ako aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 21/02 zo dňa 11.09.2002.

3.19. Podľa názoru žalovaného, ak žalobca na jednej strane tvrdí, že výšku svojho nároku odvodzuje od ustanovení Občianskeho zákonníka o nemajetkovej ujme, zatiaľ čo v skutočnosti si vypočítava mzdové nároky, v ktorých vidí nedostatočné finančné ohodnotenie podľa § 122 zákona č. 315/2001 Z. z., tieto dva spôsoby výpočtu nároku nemožno náhodne zamieňať. Ustanovenie § 122 zákona č. 315/2001 Z. z. hovorí o mzdových nárokoch, ktoré majú exaktný spôsob výpočtu, pričom § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka hovorí o nemajetkovej ujme, ktorá nemôže byť exaktne vyčíslená.

3.20. Podľa názoru žalovaného nie sú tvrdenia žalobcu o nesprávnej transpozícii smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z., v zmysle ktorého sa podľa žalobcu doba služobnej pohotovosti nezapočítava do týždenného pracovného času hasičov, opodstatnené. Poukázal na ustanovenie článku 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES a uviedol, že do služobného času spadá samotný výkon pracovných úloh na pracovisku na základe pokynov zamestnávateľa, ako aj zdržiavanie sa na pracovisku k dispozícii zamestnávateľa na základe jeho nariadenia, napr. vo forme pracovnej pohotovosti. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu „pracovný čas“ aj v pohotovostnej službe, ktorú pracovník vykonáva na svojom pracovisku, totiž rozhodujúcim faktorom skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Tieto povinnosti je preto potrebné považovať za výkon činnosti tohto pracovníka. Pracovný čas teda v sebe zahŕňa riadny pracovný čas, prácu nadčas a pracovnú pohotovosť na pracovisku. V prípade domácej pohotovosti Súdny dvor rozhodol, že do maximálneho týždenného pracovného času sa zarátava iba čas skutočného výkonu práce pre zamestnávateľa.

3.21. Žalovaný ďalej uviedol, že zmysel článku 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES je transponovaný v štvrtej hlave zákona č. 315/2001 Z. z. v ustanoveniach § 85 a nasl. upravujúcich služobný čas hasičov, služobnú pohotovosť, štátnu službu nadčas a dovolenku. Predmetné ustanovenia definujú služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Z uvedených ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. ďalej podľa žalovaného jasne vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 zákona č. 315/2001 Z. z. a štátna služba nadčas podľa § 92 zákona č. 315/2001 Z. z.

3.22. Pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej službe podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napríklad aj vo výške peňažnej náhrady za čas tejto služobnej pohotovosti v štátnej službe. Ustanovenia § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.) a slová v § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. len vystihujú časovú kontinuitu medzi výkonom štátnej služby a služobnou pohotovosťou. V oboch prípadoch je však podľa žalovaného nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času. Žalovaný súčasne poukázal aj na článok 15 smernice 2003/88/ES5, ktorý umožňuje dohodnúť aj priaznivejšie podmienky, napr. v kolektívnych zmluvách, ktoré v nadväznosti na uvedené rozvrhujú služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť, a to konkrétne kolektívne zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na roky 2021, 2022, 2023 a 2024 (článok 3 „Podmienky výkonu štátnej služby“). Žalovaný má za to, že ustanovenia § 85, § 91, § 92 zákona č. 315/2001 Z. z., ako aj ustanovenia kolektívnych zmlúv plne transponujú článok 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES.

3.23. Služobný čas hasičov môže byť v zmysle ustanovenia § 86 zákona č. 315/2001 Z. z. rozvrhnutý aj nerovnomerne. V zmysle kolektívnej zmluvy na rok 2021, resp. 2022, hasiči vykonávajúci štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom majú výkon štátnej služby v rámci 12 hodinového riadneho služobného času alebo služobný čas rozvrhnutý na 17 hodín / 16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7 / 8 hodín v jednej 24 hodinovej zmene v článku 3 ods. 3 kolektívnej zmluvy na rok 2021, ako aj kolektívnych zmlúv na roky 2022, 2023 a 2024.

3.24. Žalovaný tiež poukázal na rozsudky Súdneho dvora vo veciach C-107/19 (bod 42), C-344/19 (bod 58) a C-437/05 (bod 35), v zmysle ktorých sa na spôsob odmeňovania pracovníkov za čas pracovnej pohotovosti nevzťahuje smernica 2003/88/ES, ale relevantné ustanovenia vnútroštátneho práva.

3.25. K referenčnému obdobiu žalovaný uviedol, že nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Na základe vyššie uvedeného je podľa názoru žalovaného zrejmé, že napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z. z. a kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy sú transponované v článku 6 smernice 2003/88/ES správne. Podľa žalovaného sa žalobcovi nepodarilo preukázať, že by štát neprebral smernicu 2003/88/ES do zákona správne, preto sa mu nepodarilo ani preukázať, že by existovala údajná škoda, ktorá by bola v priamej príčinnej súvislosti s článkom 6 písm. b) smernice 2003/88/ES.

3.26. Žalovaný napokon namietol miestnu nepríslušnosť súdu, pričom navrhol, aby bola vec postúpená na Mestský súd Bratislava IV, keďže skutočnosťou, ktorá zakladá uplatnené právo, je podľa žalobcu nesprávna transpozícia smernice, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Miestne príslušným súdom je tak okresný súd, v ktorého obvode má ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za transpozíciu namietanej smernice svoje sídlo.

4. Súd prejednal spor na pojednávaní dňa 10.07.2024. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu trval na podanej žalobe v celom rozsahu a dodal, že v každom jednotlivom referenčnom období, ktoré sa v rámci súdnych konaní ustálilo ako 6-mesačné, aj za celé obdobie došlo k presiahnutiu ustanoveného počtu hodín, ktorý má byť v každom referenčnom období 48 hodín v týždni.

5. Žalovaný na pojednávaní žiadal žalobu zamietnuť namietajúc výšku nemajetkovej ujmy, spôsob jej určenia aj skutočnosť, že žalobca nepreukázal samotné porušenie smernice ani vznik nemajetkovej ujmy. Žalovaný zotrval na tvrdení, že žalobca stotožnil nemajetkovú ujmu so mzdovým nárokom, resp. s vecnou škodou, aj na námietke premlčania, pričom premlčacia doba podľa jeho názoru plynie od marca 2021, kedy sa začalo aj referenčné obdobie, a to tri roky spätne od podania žaloby s tým, že musí ísť o deň, keď bol žalobca v práci.

6. Súd sa oboznámil so žalobou, písomnými vyjadreniami strán sporu a pripojenými listinnými dôkazmi. Listinné dôkazy neboli na pojednávaní prečítané ani oboznámené v súlade s § 204 CSP. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil tento skutkový stav:

7. Rozhodnutím riaditeľa Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici zo dňa 24.11.2009 bol žalobca dňom 01.12.2009 vymenovaný do funkcie hasič – čakateľ v hodnosti rotmajster na Okresnom riaditeľstve Hasičského a záchranného zboru Lučenec v prípravnej štátnej službe.

8. Rozhodnutím riaditeľa Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici zo dňa 04.10.2011 bol žalobca dňom 29.09.2011 vymenovaný do stálej štátnej služby na Okresnom riaditeľstve Hasičského a záchranného zboru Lučenec, Hasičská stanica Fiľakovo.

9. Žalobca je aktuálne príslušníkom Hasičského a záchranného zboru na hasičskej stanici vo D., ktorá organizačne patrí pod Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v F..

10. V žalovanom období od marca 2021 do februára 2024 mal žalobca ako príslušník HaZZ v služobnom pomere služobný čas rozvrhnutý nerovnomerne, pričom pracoval na zmeny rozvrhnuté na 17 hodín výkonu služby a 7 hodín určenej služobnej pohotovosti, od 01.01.2022 na zmeny rozvrhnuté na 16 hodín výkonu služby a 8 hodín určenej služobnej pohotovosti, počas ktorej služobnej pohotovosti bol stále fyzicky prítomný na hasičskej stanici a pripravený na prípadný výjazd. V rámci jednej pracovnej zmeny tak strávil na pracovisku sústavne minimálne 24 hodín. Výkon služobnej pohotovosti bol rozdelený na aktívnu časť, ktorá bola odmeňovaná ako práca nadčas a jej trvanie sa započítavalo do fondu pracovného času, a neaktívnu časť, ktorá sa do fondu pracovného času nezapočítavala.

11. V žalovanom období od marca 2021 do februára 2024 teda žalobca odpracoval spolu 1923,92 hodín služobnej pohotovosti (z toho 1851,92 hodín určenej a 72 hodín nariadenej služobnej pohotovosti), ktoré

neboli započítané do fondu pracovného (služobného) času a jeho priemerný týždenný pracovný čas v žalovanom období predstavoval 50,15 hodín týždenne.

12. Za obdobie marec 2021 – december 2021 žalobca odpracoval 495,13 hodín určenej služobnej pohotovosti, za obdobie január 2022 – december 2022 odpracoval 612,68 hodín určenej služobnej pohotovosti, za obdobie január 2023 – december 2023 odpracoval 656,92 hodín určenej služobnej pohotovosti a za obdobie január 2024 – február 2024 odpracoval 87,20 hodín určenej služobnej pohotovosti.

13. Podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa článku 120 ods. 2.

14. Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

15. Podľa článku 36 ods. 1 písm. c), d), e) Ústavy Slovenskej republiky, zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä
c) ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci,
d) najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času,
e) primeraný odpočinok po práci.

16. Podľa článku 40 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

17. Podľa článku 1 ods. 1 smernice 2003/88/ES, táto smernica ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času.

18. Podľa článku 1 ods. 2 smernice 2003/88/ES, táto smernica sa vzťahuje na:
a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a
b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

19. Podľa článku 1 ods. 3 smernice 2003/88/ES, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

20. Podľa článku 2 smernice 2003/88/ES, na účely tejto smernice platia tieto definície:
1. „pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou;
2. „čas odpočinku“ je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.

21. Podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

22. Podľa článku 16 písm. b) smernice 2003/88/ES, členské štáty môžu ustanoviť:
b) pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace.
Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne;

23. Podľa článku 17 ods. 1 smernice 2003/88/ES, pri zachovaní náležitého zreteľa na všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov sa členské štáty môžu odchýliť od uplatňovania článkov 3 až

6, 8 a 16, keď vzhľadom na osobitnú povahu príslušných činností sa trvanie pracovného času nemeria a/alebo nie je vopred určené alebo si ho môžu určiť sami pracovníci a najmä v prípade:
a) vrcholových riadiacich pracovníkov alebo iných osôb s právomocou nezávislého rozhodovania;
b) rodinných pracovníkov alebo
c) pracovníkov slúžiacich náboženské obrady v kostoloch a náboženských spoločenstvách.

24. Podľa článku 17 ods. 3 písm. b) smernice 2003/88/ES, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8 a 16:
b) v prípade bezpečnostných a dozorných činností, ktoré si vyžadujú trvalú prítomnosť s cieľom ochrany majetku a osôb, najmä v prípade strážnikov a dozorcov alebo bezpečnostných firiem;
v prípade činností spojených s potrebou nepretržitej služby alebo výroby, najmä:
iii) služby tlače, rádia, televízie, filmovej tvorby, pôšt a telekomunikácií, sanitky, protipožiarne služby a služby civilnej ochrany.

25. Podľa článku 19 smernice 2003/88/ES, možnosť odchýlky od článku 16 písm. b) uvedenej v článku 17 ods. 3 a v článku 18 nemôže viesť k ustanoveniu referenčného obdobia dlhšieho ako šesť mesiacov. Členské štáty majú však možnosť, za predpokladu, že existuje súlad so všeobecnými zásadami súvisiacimi s ochranou bezpečnosti a zdravia pracovníkov, dovoliť z objektívnych alebo technických dôvodov alebo dôvodov týkajúcich sa organizácie práce, aby sa kolektívnymi zmluvami alebo dohodami uzavretými medzi sociálnymi partnermi ustanovili iné referenčné obdobia, ktoré v žiadnom prípade nepresiahnu 12 mesiacov.
Do 23. novembra 2003 Rada na základe návrhu Komisie spolu s priloženou hodnotiacou správou opätovne preskúma ustanovenia tohto článku a rozhodne o ďalšom kroku.

26. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

27. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

28. Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

29. Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

30. Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

31. Podľa § 100 ods. 2 OZ, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

32. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

33. Podľa § 853 ods. 1 OZ, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

34. Podľa § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

35. Podľa § 85 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

36. Podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.

37. Podľa § 91 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času.

38. Podľa § 91 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z., v kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

39. Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

40. Podľa § 92 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z., na zabezpečenie nevyhnutných úloh môže služobný úrad v odôvodnených prípadoch nariadiť príslušníkovi služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času
a) v mieste vykonávania štátnej služby,
b) v mieste pobytu alebo na inom dohodnutom mieste,
c) s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia.

41. Podľa § 97 ods. 1 písm. h) zákona č. 315/2001 Z. z., ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje čas náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok.

42. Podľa § 103 ods. 5 zákona č. 315/2001 Z. z., príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

43. Podľa § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

44. Podľa § 122 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z., ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada
a) 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja,
b) 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste jeho pobytu, alebo na inom dohodnutom mieste, a 25 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja,
c) 5 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia, a 10 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

45. Podľa § 122 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z., náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas.

46. Podľa § 193 zákona č. 315/2001 Z. z., na služobný pomer príslušníkov sa použijú primerane ustanovenia § 39, § 40 ods. 11, § 64 ods. 1 písm. a) a c), § 85 a 86, § 88 až 90, § 95, § 98 a 99, § 105, § 109 až 117, § 129 až 132, § 136 až 138, § 141 ods. 2 až 5, § 142 a 143, § 145 až 151, § 152 ods. 1, 2, ods. 4 tretej vety, ods. 5 a 7, § 152a, § 152b, § 152c, § 157 ods. 1 a 2, § 166 ods. 3, § 177 a 178, § 222, § 230, § 231 ods. 4, § 232 až 240 a § 250b ods. 6 a 7 Zákonníka práce.

XX. Podľa § 85 ods. 9 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZP“), priemerný týždenný pracovný čas zamestnanca vrátane práce nadčas nesmie prekročiť 48 hodín.

48. Podľa § 96 ods. 2 ZP, čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas.

49. Predmetom konania bol nárok žalobcu ako hasiča na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku výkonu služby v rozsahu priemerného týždenného služobného času presahujúceho limit stanovený v článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v období od marca 2021 do februára 2024 z dôvodu nesprávnej transpozície smernice do vnútroštátneho poriadku Slovenskej republiky, konkrétne do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Zaplatenia žalovanej sumy sa žalobca domáha titulom náhrady škody, ktorá mu vznikla ako jednotlivcovi porušením únioného práva žalovaným ako členským štátom Európskej únie.

50. Nebolo medzi stranami sporné, že žalobca pracuje od 01.12.2009 ako hasič v služobnom pomere v súčasnosti (aj v spornom období) podľa zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Existencia služobného pomeru žalobcu v HaZZ za žalované obdobie bola preukázaná rozhodnutím o vymenovaní do štátnej služby (najprv prípravnej, následne stálej štátnej služby) a žalobcom predloženými výplatnými páskami za rozhodné obdobie. V pláne služieb sa evidujú hodiny služobnej činnosti a osobitne aj hodiny služobnej pohotovosti. Žalovaný žalobcom predložené plány služieb ani výplatné pásky nespochybňoval, preto tvrdenia žalobcu o rozsahu jeho prítomnosti v práci za žalované obdobie považuje súd za nesporné skutkové tvrdenia (§ 151 ods. 1 CSP). V období od marca 2021 do februára 2024 odpracoval spolu 1923,92 hodín služobnej pohotovosti (určenej a nariadenej), ktoré neboli započítané do pracovného času (priemerný týždenný pracovný čas žalobcu v tomto období predstavoval 50,15 hodín).

51. Na úvod súd pre úplnosť poznamenáva, že je daná jeho právomoc na prejednanie a rozhodnutie tohto sporu. Podľa § 3 ods. 1 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Európskej únie v dôsledku nesprávneho prebratia (transpozície) smernice do vnútroštátneho právneho poriadku je možné zaradiť medzi súkromnoprávne spory. Skutočnosť, že žalovaným v tomto spore je štát, je bez právneho významu, keďže účastníkom občianskoprávnych vzťahov môže byť aj štát, ktorý je v takom prípade právnickou osobou (§ 21 CSP). Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy.

52. Na námietku miestnej nepríslušnosti vznesenú žalovaným súd neprihliadol, pretože dospel k záveru, že nie je dôvodná (§ 42 CSP). Na určenie miestnej príslušnosti súdu je rozhodujúce tvrdenie žalobcu ohľadne miesta, kde nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody (nemajetkovej ujmy). V prejednávanom spore je to miesto výkonu služobnej pohotovosti žalobcu ako hasiča, na ktorom sa prejavilo porušenie článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES. Sídlo zástupcu žalovaného je pre určenie miestnej príslušnosti súdu bez právneho významu. Súd preto dospel k záveru, že v zmysle § 19 písm. b) CSP je miestne príslušný na prejednanie a rozhodnutie sporu, pretože škoda žalobcovi vznikla v mieste výkonu štátnej služby (Fiľakovo), pričom D. patrí do územnej pôsobnosti Okresného súdu Lučenec.

53. Žalovaný ďalej namietal nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie v konaní. Pod pojmom vecná legitimácia sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník konania je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide, t.j. žalobca (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane, t.j. žalovaný je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný). Skúmanie vecnej legitimácie, či už aktívnej alebo pasívnej, je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu, a to aj v prípade, že ju žiadna zo strán sporu nenamieta. Súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že podľa článku 29 smernice 2003/88/ES je táto smernica adresovaná členským štátom, pričom žalovaný (Slovenská republika) ako členský štát Európskej únie a adresát smernice 2003/88/ES po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej a aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu smernice. V prípade, že žalovaný (Slovenská republika) túto povinnosť nesplní, je zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu smernice 2003/88/ES, pokiaľ k nesprávnej aplikácii smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do nášho právneho poriadku. Súdny dvor zároveň rozhodol, že článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ ES má priamy účinok, teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Nakoľko žalobca (fyzická osoba) sa žalobou

domáha náhrady škody spočívajúcej v nemajetkovej ujme z titulu porušenia úniového práva členským štátom EÚ (Slovenskou republikou), žalovaný – Slovenská republika, v mene ktorej koná ústredný orgán štátnej správy, do pôsobnosti ktorého patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor, teda Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, disponuje pasívnou vecnou legitimáciou. Preto súd námietku žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitimácie v spore nepovažoval za dôvodnú.

54. Článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES predstavuje v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva únie, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu, a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi (C-429/09 vo veci Fuß, body 33 až 35). Členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice tak, aby uplatnenie z neho plynúceho nároku viazali na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzovali (C-397/01 vo veci Pfeiffer bod 99, C-429/09 vo veci Fuß, body 35 a 52). Súdny dvor EÚ tiež opakovane judikoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C-397/01 vo veci Pfeiffer, bod 95) a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (C-437/05 vo veci Vorel, bod 27). Osobitne v prípade hasičov Súdny dvor potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený smernicou 2003/88/ES (C-429/09 vo veci Fuß, C-52/04 vo veci Personalrat der Feuerwehr Hamburg). Nakoľko žalobca musí byť počas výkonu služobnej pohotovosti k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, celý čas služobnej pohotovosti je potrebné započítať do pracovného času žalobcu, pričom skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada podľa § 122 ods. 1 zákona o HaZZ, nemá vplyv na porušenie článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES.

55. Záver, že čas služobnej pohotovosti žalobcu je potrebné započítať do jeho pracovného času, vyplýva aj z aktuálnej judikatúry Súdneho dvora, podľa ktorej ak povaha a rozsah povinností a režim zodpovednosti, ktorý sa vzťahuje na pracovníka, vyžadujú jeho fyzickú prítomnosť na mieste výkonu práce, resp. povinnosť byť pre svojho zamestnávateľa k dispozícii a obmedzenia uložené tomuto pracovníkovi počas doby pohotovosti sú takej povahy, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať v tejto dobe s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje, a venovať tento čas svojim vlastným záujmom, predstavuje táto doba služobnej pohotovosti pracovný čas pracovníka (pozri rozsudky C-214/20 zo dňa 11.11.2021, C-580/19 zo dňa 09.03.2021, C-107/19 zo dňa 09.09.2021 a C-344/19 zo dňa 09.03.2021). Tento záver sa vzhľadom na skutkové okolnosti prejednávaného sporu plne vzťahuje aj na žalobcu.

56. Žalovaný v konaní tiež namietal tvrdenie žalobcu, že dotknutá smernica 2003/88/ES nebola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná správne. Ani s touto námietkou žalovaného sa súd nestotožňuje.

57. Navonok sa môže javiť, že vnútroštátna právna úprava zákona o HaZZ je v súlade s právom EÚ, nakoľko podľa prílohy č. 4. bod 5. zákona o HaZZ bola smernica 2003/88/ES do jeho znenia prebratá. Aj podľa ustanovenia § 193 zákona o HaZZ sa na služobný pomer príslušníkov použijú primerane okrem iného aj ustanovenia § 85 ZP, podľa ktorého priemerný týždenný pracovný čas zamestnanca vrátane práce nadčas nesmie prekročiť 48 hodín. Zákonník práce pritom explicitne v ustanovení § 96 ods. 2 uvádza, že čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas. Ustanovenie § 96 ZP však na služobný pomer príslušníkov HaZZ nie je použiteľné. Zákon o HaZZ v zmysle jeho § 12 ods. 6 umožňuje aplikovať Zákonník práce na právne vzťahy príslušníkov zboru pri vykonávaní štátnej služby, len ak to výslovne ustanovuje zákona, pričom v § 193 zákona o HaZZ nie je odkaz na ustanovenie § 96 ods. 2 ZP.

58. Článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES jednoznačne stanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. Podľa § 85 ods. 1 zákona o HaZZ, služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k

dispozícii služobnému úradu. Podľa § 85 ods. 2 prvá veta zákona o HaZZ, služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Podľa § 86 ods. 1 a 2 zákona o HaZZ, služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni. Podľa § 92 ods. 1 zákona o HaZZ, služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času. Z citovaných ustanovení zákona o HaZZ vyplýva, že zákon oddeľuje vykonávanie štátnej služby hasiča v rámci služobného času a vykonávanie štátnej služby hasiča v rámci určenej služobnej pohotovosti, pretože služobná pohotovosť hasiča bezprostredne nadväzuje na služobný čas hasiča. Výsledkom uvedenej úpravy je záver, že hoci v obidvoch prípadoch ide o výkon štátnej služby hasiča, služobná pohotovosť hasiča sa nezapočítava do služobného času hasiča. Podľa článku 2 ods. 1 a 2 smernice 2003/88/ES však pracovný čas predstavuje akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a (alebo) praxou a naproti tomu čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom, z čoho možno vyvodiť, že čas určenej služobnej pohotovosti hasiča má byť súčasťou služobného času, pretože nejde o čas odpočinku. Zákon o HaZZ tak jednoznačne v rozpore so smernicou 2003/88/ES zo služobného (pracovného) času hasiča vyčleňuje čas určenej služobnej pohotovosti. Uvedené možno dovodiť aj z ustanovenia § 122 ods. 3 zákona o HaZZ, z ktorého tiež vyplýva rozlíšenie, že ak počas trvania služobnej pohotovosti dôjde k vykonaniu štátnej služby (k výjazdu), až takéto vykonanie je štátnou službou. Uvedený záver vyplynul aj z vykonaného dokazovania, podľa ktorého žalobca po zohľadnení času určenej služobnej pohotovosti odpracoval v spornom období priemerne viac ako 48 hodín týždenne. Smernica 2003/88/ES pritom neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, ako je definícia uvedená v smernici. Súdny dvor pritom viackrát rozhodol, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia. Z uvedeného potom vyplýva záver, že vnútroštátna právna úprava umožňuje zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času (hoci príslušník je v službe a k dispozícii služobnému úradu) a rozvrhnúť žalobcovi – príslušníkovi HaZZ služobný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú článkom 6 písm. b) smernice. V tejto súvislosti potom musel súd konštatovať, že Slovenská republika ako členský štát EÚ v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov, v tomto prípade príslušníkov HaZZ, neprijala doposiaľ opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby bol služobný čas príslušníkov HaZZ definovaný v súlade s pojmom pracovný čas podľa článku 2 smernice a aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času stanovená článkom 6 písm. b) smernice.

59. Pokiaľ ide o polemiku ohľadne referenčného obdobia použitého na výpočet priemerného týždenného pracovného času, v článku 16 smernice sa stanovuje, že „doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne“. Ako vyplýva z Výkladového oznámenia Komisie o smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (Korigendum k oznámeniu Komisie), „to znamená, že neexistenciu práce počas tohto obdobia nemožno použiť na kompenzáciu iných období, počas ktorých sa presiahol maximálny týždenný pracovný čas“. Z toho možno dovodiť, že nie je správny názor, ktorý odpočítava od služobného času nároky na zákonom priznanú riadnu dovolenku alebo dobu pracovnej neschopnosti. Súd len na okraj poznamenáva, že to by nevyhnutne znamenalo, že žiadny z príslušníkov HaZZ by nečerpal tieto zákonné nároky, pretože tieto nároky na dovolenku a práceneschopnosť by boli automaticky odpočítavané od služobného času, čo je v rozpore nielen s účelom a cieľom smernice, ale aj v rozpore s § 97 ods. 1 zákona o HaZZ, ktorý za čas vykonávania štátnej služby považuje aj čerpanie dovolenky, plateného služobného voľna, náhradného voľna za štátnu službu nadčas a vo sviatok, ale aj neprítomnosť príslušníka v štátnej službe z dôvodu dočasnej práceneschopnosti z dôvodu choroby alebo úrazu. Súd pritom zdôrazňuje, že záväzok garantovať priemerný 48 hodinový týždenný pracovný čas podľa článku 6 písm. b) smernice (bez ohľadu na jeho dĺžku) platí v plnom rozsahu aj vo vzťahu k referenčnému obdobiu, nakoľko žiadne ustanovenie smernice nespája so zavedením referenčných období pre štáty možnosť nerešpektovať ich záväzok podľa článku 6 písm. b) smernice.

60. Pokiaľ ide o dĺžku referenčného obdobia, súd vychádzal z ustanovenia § 86 ods. 1 zákona o HaZZ (ako aj článku 19 v spojení s článkom 17 ods. 3 písm. b) a čl. 16 písm. b) smernice 2003/88/ES), podľa ktorého je referenčné obdobie 6 mesiacov, pričom sa v tomto smere stotožňuje s názorom žalovaného, že referenčné obdobie treba počítať od momentu, od ktorého si žalobca uplatňuje svoj nárok (neuniklo pritom pozornosti súdu, že žalobca si vypočítal priemerný počet hodín za štyri referenčné obdobia, a to podľa kalendárnych rokov, t.j. 03/2021 – 12/2021, 01/2022 – 12/2022, 01/2023 – 12/2023, 01/2024 – 02/2024).

61. Z listinných dôkazov predložených žalobcom (výplatné pásky, plán služieb) vyplýva, že za obdobie marec 2021 – august 2021 predstavuje u žalobcu fond pracovného času 997,80 hodín, služobná pohotovosť spolu (určená + nariadená) činí 306,13 hodín. Na uvedené časové obdobie 6 mesiacov pripadá v priemere 26,29 pracovných týždňov (184 dní : 7 dní), čo v prípade žalobcu znamená, že za uvedený časový úsek dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 49,60 hodín (1303,93 hodín : 26,29 týždňov).

62. Za obdobie september 2021 – február 2022 predstavuje u žalobcu fond pracovného času 964,30 hodín, služobná pohotovosť spolu (určená + nariadená) činí 284,60 hodín. Na uvedené časové obdobie 6 mesiacov pripadá v priemere 25,86 pracovných týždňov (181 dní : 7 dní), čo v prípade žalobcu znamená, že za uvedený časový úsek dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 48,29 hodín (1248,90 hodín : 25,86 týždňov).

63. Za obdobie marec 2022 – august 2022 predstavuje u žalobcu fond pracovného času 1001 hodín, služobná pohotovosť spolu (určená + nariadená) činí 271,10 hodín. Na uvedené časové obdobie 6 mesiacov pripadá v priemere 26,29 pracovných týždňov (184 dní : 7 dní), čo v prípade žalobcu znamená, že za uvedený časový úsek dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 48,39 hodín (1272,10 hodín : 26,29 týždňov).

64. Za obdobie september 2022 – február 2023 predstavuje u žalobcu fond pracovného času 970,50 hodín, služobná pohotovosť spolu (určená + nariadená) činí 374,96 hodín. Na uvedené časové obdobie 6 mesiacov pripadá v priemere 25,86 pracovných týždňov (181 dní : 7 dní), čo v prípade žalobcu znamená, že za uvedený časový úsek dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 52,03 hodín (1345,46 hodín : 25,86 týždňov).

65. Za obdobie marec 2023 – august 2023 predstavuje u žalobcu fond pracovného času 991 hodín, služobná pohotovosť spolu (určená + nariadená) činí 376,45 hodín. Na uvedené časové obdobie 6 mesiacov pripadá v priemere 26,29 pracovných týždňov (184 dní : 7 dní), čo v prípade žalobcu znamená, že za uvedený časový úsek dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 52,01 hodín (1367,45 hodín : 26,29 týždňov).

66. Za obdobie september 2023 – február 2024 predstavuje u žalobcu fond pracovného času 975 hodín, služobná pohotovosť spolu (určená + nariadená) činí 310,68 hodín. Na uvedené časové obdobie 6 mesiacov pripadá v priemere 26 pracovných týždňov (182 dní : 7 dní – priestupný rok 2024), čo v prípade žalobcu znamená, že za uvedený časový úsek dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 49,45 hodín (1285,68 hodín : 26 týždňov).

67. Keďže žalovaný nerozporoval doklady predložené žalobcom (namietal len, že tieto samé o sebe nie sú spôsobilé byť dôkazom preukazujúcim zásah do práv žalobcu), ani výpočet času služobnej pohotovosti, uvedené súd považoval za nesporné a vychádzal z takéhoto určenia. Z uvedeného výpočtu súdu je zrejmé, že priemerný 48-hodinový týždenný pracovný čas bol u žalobcu prekročený v každom z referenčných období (03/2021 až 08/2021, 09/2021 až 02/2022, 03/2022 až 08/2022, 09/2022 až 02/2023, 03/2023 až 08/2023, 09/2023 až 02/2024). V žalovanom období od marca 2021 do februára 2024 žalobca odpracoval spolu 1923,96 hodín služobnej pohotovosti, ktoré neboli započítané do fondu pracovného (služobného) času a jeho priemerný týždenný pracovný čas v žalovanom období predstavoval podľa výpočtu súdu 49,96 hodín týždenne.

68. Ak by aj súd pristupoval k uvedenej problematike optikou žalovaného, ktorý zdôrazňuje potrebu neutralizácie, to znamená preskočenia určitých dní v referenčnom období, ako keby neexistovali, pričom

z referenčných období sa vymazávajú dni času odpočinku (v pláne služieb označené ako „DOV“ – riadna dovolenka, a práceneschopnosť označená ako „PN“, „PNK“, „OČR“), čím sa počet odpracovaných dní nezmení, ale zníži sa počet dní v referenčnom období a teda sa zvyšuje priemerný týždenný pracovný čas žalobcu, námatkovou kontrolou súd zistil, že napríklad:
- v referenčnom období 03/2021 – 08/2021 žalobca čerpal dovolenku 1x v mesiaci marec, 1x v mesiaci jún a 2x v mesiaci august, t.j. spolu 4 dni. Referenčné obdobie sa teda skracuje zo 184 dní na 180 dní, „preskočené“ boli 4 dni dovolenky (každý po 17 hodín). Počet odpracovaných hodín služobnej činnosti teda predstavuje 929,80 [997,80 – (4 x 17)], služobná pohotovosť spolu (určená + nariadená) činí 306,13 hodín. Na uvedené časové obdobie 6 mesiacov pripadá v priemere 25,71 pracovných týždňov (180 dní : 7 dní), čo v prípade žalobcu znamená, že za uvedený časový úsek dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 48,07 hodín (1235,93 hodín : 25,71 týždňov),
- v referenčnom období 09/2022 – 02/2023 žalobca čerpal dovolenku 3x v mesiaci september 2022, 1x v mesiaci október 2022, 1x v mesiaci november 2022, 1x v mesiaci december 2022 a 1x v mesiaci február 2023, t.j. spolu 7 dní. Referenčné obdobie sa teda skracuje zo 181 dní na 174 dní, „preskočených“ bolo 7 dní dovolenky (každý po 16 hodín – pozn. súdu od 01.01.2022). Počet odpracovaných hodín služobnej činnosti teda predstavuje 858,50 [970,50 – (7 x 16)], služobná pohotovosť spolu (určená + nariadená) činí 374,96 hodín. Na uvedené časové obdobie 6 mesiacov pripadá v priemere 24,86 pracovných týždňov (174 dní : 7 dní), čo v prípade žalobcu znamená, že za uvedený časový úsek dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 49,62 hodín (1233,46 hodín : 24,86 týždňov),
- v referenčnom období 03/2023 – 08/2023 žalobca čerpal dovolenku 1x v mesiaci apríl, 1x v mesiaci máj, 2x v mesiaci jún, 3x v mesiaci júl, t.j. spolu 7 dní. Referenčné obdobie sa teda skracuje zo 184 dní na 177 dní, „preskočených“ bolo 7 dní dovolenky (každý po 16 hodín). Počet odpracovaných hodín služobnej činnosti teda predstavuje 879 [991 – (7 x 16)], služobná pohotovosť spolu (určená + nariadená) činí 376,45 hodín. Na uvedené časové obdobie 6 mesiacov pripadá v priemere 25,29 pracovných týždňov (177 dní : 7 dní), čo v prípade žalobcu znamená, že za uvedený časový úsek dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 49,64 hodín (1255,45 hodín : 25,29 týždňov).
Súd na vysvetlenie dodáva, že zvolil takýto spôsob určenia počtu odpracovaných hodín v jednotlivých referenčných obdobiach (odpočítaním hodín pripadajúcich na deň dovolenky, čím v podstate deň dovolenky „preskočil“), pretože z predloženého plánu služieb nemožno jednoznačne zistiť, koľko hodín sa započítava do fondu pracovného času v dni, keď žalobca nevykonával služobnú činnosť, ale deň bol označený napríklad ako „RE“, „LEK“, „PNK“ alebo iné prekážky.

69. Aj takouto náhodnou kontrolou bolo preukázané, že týždenný pracovný čas žalobcu v rozsahu 48 hodín bol zo strany žalovaného opakovane počas uplatneného obdobia 03/2021 až 02/2024 nedodržiavaný.

70. Pokiaľ žalovaný namietal, že žalobca nepreukázal vznik škody, resp. ujmy, predovšetkým že došlo k zásahu do jeho práv podľa článku 6 písm. b) smernice, že porušenie práva EÚ bolo dostatočne závažné, nepreukázal príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti štátu a škodou, pričom žalobca síce tvrdí, že jeho vôľa bola uplatniť si náhradu škody, resp. náhradu nemajetkovej ujmy, avšak uplatnil si mzdové nároky a zároveň podotkol, že žalobca za každú hodinu určenej služobnej pohotovosti vrátane tých hodín, o ktorých tvrdí, že mali byť vykonané nad limit určený smernicou, mu boli riadne vyplatené príslušné zložky služobného príjmu, resp. poskytnuté náhradné voľno, súd uvádza, že zo žaloby je nepochybne zrejmé, že žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu, že u žalobcu došlo v príčinnej súvislosti s porušením práva únie zo strany žalovaného k vzniku škody v dôsledku zásahu do práva žalobcu na ochranu zdravia a do práva žalobcu na súkromie a rodinný život.

71. Súd sa v tejto súvislosti nestotožnil ani s námietkou žalovaného o uplatnení (skrytého) mzdového nároku zo strany žalobcu a nie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. V prejednávanom spore nejde o mzdový nárok a žalobca ani netvrdil, že mu nebola vyplatená mzda (plat). Len zo spôsobu výpočtu nemajetkovej ujmy zo strany žalobcu nemožno automaticky vyvodiť, že predmetom sporu je mzdový nárok. V tejto súvislosti preto súd ako nedôvodnú hodnotí aj námietku kauzálnej nepríslušnosti tunajšieho súdu, keďže predmetné konanie nie je pracovnoprávnym sporom.

72. Súd je toho názoru, že predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi porušením práva únie boli v danom spore splnené, pričom tieto predpoklady vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora, podľa ktorej štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva únie, ak: 1. porušená norma práva únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám alebo

zakladá povinnosti pre členský štát, 2. porušenie práva únie je dostatočne závažné a 3. medzi porušením práva únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd.

73. Článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín. Toto ustanovenie smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Ako bolo uvedené vyššie, ustanovenie článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté správne, pretože umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu vrátane nadčasov presiahol 48 hodín, keď do pracovného času sa v rozpore s článkom 2 ods. 1 smernice žalobcovi nezapočítava čas služobnej pohotovosti, pričom v konaní bolo preukázané listinnými dôkazmi, ktoré vyhotovil zamestnávateľ žalobcu, že za žalované obdobie opakovane dochádzalo k tomu, že priemerný týždenný služobný čas žalobcu presahoval hranicu 48 hodín.

74. Porušenie článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi je zároveň dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času, neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ (napr. C-429/09).

75. Splnená je aj podmienka príčinnej súvislosti medzi porušením práva únie členským štátom a vznikom ujmy u jednotlivca, keď v príčinnej súvislosti s porušením práva únie zo strany žalovaného došlo u žalobcu k vzniku škody (nemajetkovej ujmy) v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia (článok 40 Ústavy Slovenskej republiky), pretože účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia smernice 2003/88/ES zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník (žalobca) v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie a súčasne zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (článok 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), pretože musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle smernice 2003/88/ES, na úkor svojich blízkych musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine, priateľom, záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením.

76. Pokiaľ žalovaný uvádzal, že ak mal žalobca za to, že mu zamestnávateľ určoval pohotovosť nad smernicou povolený limit, mal na túto skutočnosť upozorniť nadriadeného v súlade s § 69 ods. 4 ZoHaZZ a žiadať, aby mu táto nebola určovaná z dôvodov, ktoré uvádza v žalobe, súd poukazuje na skutočnosť, že na postavenie žalobcu ako hasiča sa vzťahuje judikatúra Súdneho dvora EÚ (C-429/09 a C-445/06), z ktorej vyplýva, že by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať. Výkon práv priznaných jednotlivcom priamo uplatniteľnými ustanoveniami práva únie by bol znemožnený alebo nadmerne sťažený, ak by ich návrhy na náhradu škody založené na porušení práva únie museli byť zamietnuté alebo čiastočne zamietnuté iba z toho dôvodu, že sa jednotlivci nedomáhali práva, ktoré im priznáva právo únie a ktoré im vnútroštátny zákon odoprel. Pracovník sa má považovať za slabšiu stranu v rámci pracovnoprávneho vzťahu, takže je nutné zabrániť tomu, aby ho mal zamestnávateľ možnosť v jeho právach obmedzovať. Vzhľadom na toto slabšie postavenie môže byť totiž takýto pracovník odradený od otvoreného uplatňovania svojich práv voči zamestnávateľovi, keďže uplatňovanie týchto práv ho môže vystaviť opatreniam zamestnávateľa, ktoré môžu mať vplyv na pracovnoprávny vzťah v neprospech tohto pracovníka. Vo veci ako je vec tohto súdneho sporu, ktorá sa týka porušenia ustanovenia práva únie s priamym účinkom zo strany zamestnávateľa, vyžadovanie splnenia podmienky, aby dotknutí pracovníci najprv požiadali svojho zamestnávateľa o skončenie porušovania práva únie na účely získania náhrady škody vzniknutej v dôsledku tohto porušenia, by malo za následok, že orgánom dotknutého členského štátu by sa umožnilo, aby bola povinnosť dbať o dodržovanie takýchto noriem systematicky prenášaná na jednotlivca, čím sa týmto orgánom môže umožniť, aby boli v prípade nepodania takejto žiadosti vyňaté z ich dodržovania. Vyžadovanie takejto podmienky by znamenalo spochybnenie práva na náhradu škody, ktoré má základ v právnom poriadku únie a povinnosti členských štátov zabezpečiť jeho dodržovanie bez toho, aby ju mohli preniesť na jednotlivcov. Článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES teda nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržovanie minimálnych požiadaviek upravených týmto ustanovením. Za týchto podmienok teda

nemožno považovať za primerané požadovať od žalobcu, ktorému vznikla škoda z dôvodu, že jeho zamestnávateľ porušil práva priznané článkom 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, aby na účely uplatnenia nároku na získanie náhrady tejto škody najprv vyvíjal iniciatívu vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi.

77. Súd preto dospel k názoru, že boli splnené podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi v konkrétnej sume. Smernica 2003/88/ES neobsahuje žiadne ustanovenia o práve na náhradu škody v prípade jej porušenia. Náhrada škody spôsobená jednotlivcovi porušením práva únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho práv. Je na vnútroštátnom práve členských štátov, aby pri dodržaní zásad rovnocennosti a efektivity určili, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna alebo vo forme finančného odškodnenia a jednak definovali pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Právny poriadok Slovenskej republiky nemá výslovnú úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva únie. Takúto právnu úpravu neobsahuje ani zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pretože podľa tejto úpravy štát v zásade zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, pričom podľa zákona č. 514/2003 Z. z. za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky alebo vlády Slovenskej republiky pri výkone ich pôsobnosti. Vzhľadom na zistený skutkový stav má ujma žalobcu najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu (analogicky podľa § 11 až § 13 OZ).

78. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žalobca preukázal spôsobenú ujmu, pretože z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca v rozpore s článkom 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v žalovanom období od marca 2021 do februára 2024 odpracoval 1923,92 hodín služobnej pohotovosti (určenej a nariadenej služobnej pohotovosti), ktoré neboli započítané do fondu pracovného (služobného) času, keď priemerný týždenný pracovný čas žalobcu za celé obdobie predstavoval podľa výpočtov súdu 49,96 hodín týždenne. Žalobca na preukázanie svojho tvrdenia o počte odpracovaných hodín predložil doklady od svojho zamestnávateľa, ktoré žalovaný žiadnym spôsobom nespochybnil. Zásah do osobnosti žalobcu bol tak spôsobený tým, že žalobca v rozhodnom období opakovane pracoval viac ako 48 hodín priemerne, ale v rozpore s článkom 6 písm. b) smernice v spojení s článkom 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES mu odpracované hodiny služobnej pohotovosti neboli započítané do odpracovaného času.

79. Zároveň bol preukázaný zásah do osobnosti žalobcu, konkrétne do jeho práva na ochranu zdravia a súčasne do jeho práva na súkromie a rodinný život, pretože musel v skutočnosti odpracovať viac, ako bol povinný podľa smernice 2003/88/ES, na úkor svojej rodiny musel tráviť čas v práci a v dôsledku toho prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, najmä manželke, deťom, záľubám, či iným aktivitám nesúvisiacim s pracovnou činnosťou, ktoré by prispeli k jeho relaxácii a psychickej i fyzickej regenerácii. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy prihliadol súd aj na dlhodobé trvanie takéhoto protiprávneho stavu, keď žalobca pracuje v zbore už viac ako 14 rokov. Žalobca následkom dlhodobého trvania takýmto spôsobom nerovnomerného rozvrhnutia pracovného času utrpel ujmu vo svojom súkromnom živote, keď má menej času pre rodinu, najmä dve maloleté deti, nevlastnú dcéru a vlastného syna, ktorých rodné listy v konaní predložil, aj svoje voľnočasové aktivity, keďže profesionálne hráva futbal, avšak kvôli práci sa tomuto koníčku nemôže venovať naplno. Žalobca poukázal na to, že niekedy odpracuje aj 8 hodín nad rámec 48-hodinového týždenného pracovného času. Následne po výkone služby je psychicky a fyzicky vyčerpaný a zostáva mu minimum voľného času, aby sa mohol venovať rodine a záľubám. Tento stav dlhodobo negatívne vplýva na jeho súkromný a rodinný život. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že žalobca je objektívne oddelený od svojho vlastného sociálneho súkromného prostredia a rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť organizovať si svoj súkromný čas a program, venovať sa svojim vlastným potrebám, je prakticky vylúčená a právo na odpočinok žalobcu je permanentne niekoľko rokov porušované, hoci žalobca plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy, ktoré neraz vyžadujú aj nasadenie vlastného života, preto je dôležité, aby mal možnosť si po práci odpočinúť, venovať sa svojej rodine, koníčkom, či aktivitám, ktoré nesúvisia s výkonom jeho povolania.

80. Pokiaľ žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/332/2012 zo dňa 02.10.2023, čím naznačil, že neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ, keďže pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy musí byť preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ, súd uvádza, že vzhľadom na povahu osobnostných práv, ktoré boli v tomto

prípade porušené (právo na ochranu zdravia, právo na súkromie) a jeho okolnosti nemožno podmieňovať uplatnenie peňažnej satisfakcie požadovaním následku, ktorým je zníženie dôstojnosti, resp. vážnosti žalobcu v spoločnosti. Občianskoprávne následky ochrany osobnosti uvedené v § 13 ods. 1 a 2 OZ sú uvedené len príkladmo, právna úprava nevylučuje, aby fyzická osoba použila aj iné prostriedky ochrany. Z ustanovenia § 13 ods. 1 OZ vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie, pričom týmto zadosťučinením sa rozumie morálna satisfakcia. Peňažná satisfakcia prichádza do úvahy tam, kde by sa satisfakcia podľa § 13 ods. 1 OZ nejavila ako postačujúca.

81. Vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu došlo (t.j. žalovaný ako členský štát Európskej únie neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES) je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát). Rovnako neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a podobne. Uvedené prostriedky nápravy podľa § 13 ods. 1 OZ za takýchto okolností strácajú svoju účinnosť a funkčnosť a v takomto nemožno vylúčiť možnosť bez ďalšieho uplatniť finančné zadosťučinenie. Aj z formulácie § 13 ods. 2 OZ vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti nie je jediným príkladom, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

82. Pokiaľ si žalobca uplatňuje svoj nárok za použitia analógie § 11 a 13 OZ, súd aplikáciu ustanovení o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv považoval za správnu, nakoľko žalobca aj svojou výpoveďou v spojení s listinnými dôkazmi preukázal, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom EÚ, prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať svojej rodine, rozvoju priateľských vzťahov, psychickej a fyzickej relaxácii. Súd zdôrazňuje, že žalobca sa podanou žalobou domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Nežaluje teda nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet odpracovaných hodín nad 48 hodín týždenne. Za primeranú náhradu považuje finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon o HaZZ ako pri nariadenej služobnej pohotovosti. Takto stanovený postup žalobcu pri výpočte náhrady škody súd považoval za primeraný charakteru a spôsobu, akým k zásahu došlo, ako aj k následnom na jeho živote, a to vo väzbe na porovnateľné kritérium ceny práce, z ktorého vychádzal žalobca.

83. Pre úplnoť súd dodáva, že má vedomosť o rozhodovacej činnosti, či už súdov prvej inštancie, ako aj súdov odvolacích, pričom táto rozhodovacia činnosť v jednotlivých prípadoch (obdobných ako prípad v tejto veci) je rozličná, keď niektoré rozhodnutia sa stotožňujú s výškou nemajetkovej ujmy, ktorá je odvodzovaná od počtu hodín pracovnej pohotovosti, ktorá nie je započítaná do pracovného času, niektoré súdy pri úvahe o výške nemajetkovej ujmy vychádzajú zo skutočnosti, koľko hodín pracovnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzovala na pracovný čas hasiča, bolo v rozhodnom období nad rozsah 48 hodín a niektoré súdy výšku nemajetkovej ujmy priznávajú na základe voľnej úvahy, neberúc do úvahy ani počet odpracovaných hodín pracovnej pohotovosti, ktorý sa nezapočítava do pracovného času hasiča, resp. ktorý presahuje hranicu 48 hodín pracovného času v týždni. Súd si však osvojil pri rozhodnutí vo veci spôsob výpočtu náhrady škody ako nemajetkovej ujmy uvedenej žalobcom v žalobe, považoval ho za primeraný, aj s poukazom na zásah do jeho rodinného života, jeho súkromia a mal za to, že vypočítaná suma zodpovedá odmene, ktorú by žalobca dosiahol, pokiaľ by sa pohotovosť započítavala do fondu pracovného času. Súd je toho názoru, že žalobca si výšku nemajetkovej ujmy určil spôsobom najbližšie vypočítateľným v zmysle ustanovení zákona o HaZZ. Reálne teda vyčíslil sadzbu za služobnú pohotovosť, ktorú v žalovanom období vykonával a ktorá mu nebola vyplatená. Súd sa s takýmto vyčíslením stotožnil, nakoľko mal za to, že uplatnená nemajetková ujma má najbližšie k náhrade škody v dôsledku konštatovaného porušenia práva. Jej výpočet je možné považovať za sumu, ktorá je primeranou výškou nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla, pretože spĺňa odškodňovaciu funkciu a súčasne nie je sumou neprimerane vysokou za obdobie, za ktoré trvalo porušovanie práva žalobcu. Počas trojročného obdobia, ktorého sa tento spor týka, žalobca odpracoval 1923,92 hodín služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času, čo predstavuje nemajetkovú ujmu v sume 2,97 Eur za hodinu (5.704,59 Eur : 1923,92 hodín), ktorú musel v rámci

službobnej pohotovosti nezahrnutej do pracovného času stráviť v práci a nemohol sa venovať rodine, svojim koníčkom, či odpočinku.

84. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal súd aj z právoplatných rozhodnutí súdov Slovenskej republiky v skutkovo a právne porovnateľných veciach, pričom príkladmo poukazuje napríklad na tieto rozhodnutia:
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 12C/15/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/36/2022 (priznaná suma 6.167,21 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 19C/14/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/46/2022 (priznaná suma 5.520,77 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 16C/3/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/66/2022 (priznaná suma 5.279,95 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 16C/7/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/78/2023 (priznaná suma 6.435,23 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 16C/6/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/88/2023 (priznaná suma 6.265,33 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 20C/77/2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/61/2023 (priznaná suma 5.543,76 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 18C/15/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/59/2022 (priznaná suma 3.879,45 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 17C/15/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/34/2022 (priznaná suma 4.196,09 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 13C/17/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/16/2022 (priznaná suma 5.160,35 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 19C/13/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/47/2022 (priznaná suma 3.758,36 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 18C/14/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/26/2022 (priznaná suma 4.335,71 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 8C/15/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/11/2022 (priznaná suma 4.965,- Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 17C/17/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/36/2022 (priznaná suma 4.629,59 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 14C/16/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/53/2022 (priznaná suma 4.169,77 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 10C/15/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/48/2022 (priznaná suma 5.642,41 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 18C/38/2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/53/2022 (priznaná suma 6.404,56 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 7C/4/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/67/2022 (priznaná suma 5.334,42 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 15C/15/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/82/2022 (priznaná suma 3.998,69 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 17C/16/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/65/2023 (priznaná suma 6.506,40 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10C/65/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/31/2024 (priznaná suma 7.888,24 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 13C/5/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/27/2024 (priznaná suma 4.247,86 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10C/66/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/22/2024 (priznaná suma 6.377,72 Eur),
- rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10C/64/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/37/2024 (priznaná suma 5.727,91 Eur).

85. V tejto súvislosti súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017, z ktorého vyplýva, že všeobecné súdy musia zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť a v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako. Preto rešpektujúc názor Ústavného súdu Slovenskej republiky a v súlade s rozhodovacou praxou okresných súdov v územnom obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici a predovšetkým samotného odvolacieho súdu v skutkovo

a právne totožných prípadoch náhrady nemajetkovej ujmy požadovanej príslušníkmi HaZZ (ktorá bola vypočítaná rovnakým spôsob ako v danej veci), súd rozhodol tak, ako vyplýva z výrokovej časti tohto rozsudku, teda žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.704,59 Eur. Lehotu na plnenie určil súd v súlade s § 232 ods. 3 CSP.

86. Pokiaľ ide o posúdenie námietky premlčania, súd poznamenáva, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe v zmysle § 101 OZ. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady nemajetkovej ujmy je v tomto prípade viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na zachovanie priemerného pracovného (služobného) času podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ ES. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. Či došlo k prekročeniu priemerného pracovného (služobného) času podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES možno spravidla zistiť v priebehu, resp. najneskôr po dovŕšení príslušného mesiaca. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy tak možno uplatniť v prvý deň nasledujúceho mesiaca, t.j. z hľadiska posudzovaného prípadu za mesiac marec 2021 najskôr dňa 01.04.2021. Trojročná premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za mesiac marec 2021 plynula žalobcovi do 02.04.2024 (pretože deň 01.04.2024 pripadol na sviatok – Veľkonočný pondelok, a v zmysle § 122 ods. 3 OZ sa posledný deň premlčacej doby presunul na najbližší pracovný deň). Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za mesiac marec 2021 uplatnil žalobca podaním žaloby na súde dňa 14.03.2024 (§ 156 CSP) a teda je zrejmé, že námietka premlčania uplatneného nároku vznesená žalovaným bola nedôvodná. Na podporu záverov o dĺžke a plynutí premlčacej doby ohľadne peňažného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd poukazuje napríklad na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 265/2009 zo dňa 17.02.2011, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 194/2011 zo dňa 27.11.2012 uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2014 pod č. R 58/2017. Na podporu názoru o začiatku plynutia premlčacej doby v danom prípade súd poukazuje napríklad na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/94/2023 zo dňa 13.12.2023, sp. zn. 17Co/122/2023 zo dňa 13.12.2023, sp. zn. 17Co/123/2023 zo dňa 13.12.2023, sp. zn. 17Co/139/2023 zo dňa 26.03.2024, sp. zn. 11Co/31/2024 zo dňa 30.05.2024, sp. zn. 14Co/22/2024 zo dňa 28.05.2024.

87. Záverom súd dodáva, že hoci žalovaný najprv na súdnom pojednávaní navrhol vykonanie dokazovania výsluchom žalobcu podľa § 195 CSP, tento dôkazný návrh následne vzal späť, pričom žalujúca strana výsluch žalobcu nenavrhla. V tejto súvislosti súd poukazuje na ustanovenie § 185 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Keďže výsluch žalobcu nebol navrhovaný, nebol dôvod o takomto návrhu rozhodovať a výsluch žalobcu nebol vykonaný.

88. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

89. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

90. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

91. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalobca mal v spore plný úspech, preto má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

92. O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozhodnutia, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok).